

Handreiking

Paracommerciële alcoholverstrekkers

Inleiding

Schadelijk alcoholgebruik behoort tot de tien grootste gezondheidsproblemen in ons land. We weten al lang dat overmatig alcoholgebruik schade toebrengt aan de gezondheid. Toch hebben we de afgelopen jaren meer kennis verkregen over de daadwerkelijke gevolgen van alcoholgebruik. Steeds meer worden we ons ook bewust van de schadelijkheid van alcohol op jonge leeftijd. We weten nu dat alcoholgebruik bij jongeren op de korte en lange termijn invloed heeft op de hersenfuncties. Zo kan het consequenties hebben voor hun leervermogen. Jongeren die voor hun dertiende beginnen met drinken hebben 40% meer kans dat ze op een bepaald moment in hun leven verslaafd raken.

De schade van alcohol beperkt zich niet tot de gezondheid van de drinker. Alcoholgebruik en veiligheidsrisico's zijn vaak met elkaar verbonden. Van de verkeersslachtoffers is 25 tot 30% het gevolg van alcohol of drugsgebruik. Personen die meer dan 12 glazen drinken in een weekendnacht hebben 3 keer meer kans dader te zijn van agressie bij het uitgaan. Ongeveer 30% van de vrouwenmishandeling vindt plaats onder invloed van alcohol.

Schadelijk alcoholgebruik kan het beste worden tegengegaan door het te bezien vanuit de omgeving waarin het ontstaat. Alcoholgebruik is namelijk niet alleen een persoonlijke keuze. Het gebruik wordt ook bepaald door de omgeving, denk aan de prijs van alcohol, productaanbod, verkoopregels, normen, tradities en sociaal netwerk. Volgens de eerder genoemde handleiding kunnen de interventies van het gemeentelijk beleid zich het beste richten op de omgeving van de drinker. Deze omgeving van de drinker moet op allerlei manieren en consequent uitdragen wat verantwoord gebruik van alcohol is.

In de opdracht aan het Bestuurlijk Overleg Alcoholmatiging wordt uitgegaan van 4 pijlers. Hiermee sluiten we aan op het idee dat schadelijk alcoholgebruik het beste aangepakt kan worden vanuit de omgeving van de drinker.

- Alcoholbeleid moet gedragen worden door de bevolking (versterking publiek draagvlak).
- De geldende regels moeten optimaal benut worden. Aanscherping van regelgeving waar mogelijk en wenselijk (balans tussen regelgeving en naleving).
- Zonder daadwerkelijke handhaving zijn regels krachteloos (doel- en resultaatgerichte naleving).
- Voorkomen is beter dan genezen (vroegsignalering en preventie).

Leeswijzer

Deze handreiking bestaat uit twee delen. Het eerste deel is inhoudelijk, waarin we een aantal voorstellen doen met name op het vlak van regelgeving en handhaving. In het tweede deel worden good practices kort beschreven zowel voor gemeenten als voor paracommercie. In de bijlage ten

slotte zijn de resultaten van de enquête, zoals gehouden onder gemeenten uit de regio Hollands Midden, beschreven.

Colofon

Deze handreiking is in augustus 2011 opgesteld door de werkgroep Paracommercie vanuit het Bestuurlijk Overleg Alcoholmatiging Hollands Midden. De werkgroep werd bestuurlijk en ambtelijk getrokken door de gemeente Hillegom met ondersteuning van Stichting Meander. Sportservice Zuid Holland participeerde eveneens in de werkgroep en de GGD en Brijder leverden ook hun input.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Leeswijzer	1
Colofon	2
Achtergrond.....	4
Begin bij de basis	5
Bestuurlijke durf	5
Communicatie	5
Regelgeving	6
Handhaving en sanctivering	7
Adviezen aan gemeenten	8
Relatie met andere deelprojecten	9
Financiële aspecten	9
Good practices.....	9
Nota en beleidsregels Paracommercie gemeente Leiden.....	10
Verbeterplan naleving sportkantines.....	10
Convenant met (sport)verenigingen	10
Keurmerk Frisse Sportclubs.....	10
Beleid, Alcohol en Sport	10
Toolkit drinken is geen sport.....	10
Model bestuursreglement Alcohol in Sportkantines	10
Artikelen voor clubbladen	11
EHBDu.....	12
Mysteryshop.....	12
Bijlage 1 – Resultaten vragenlijst gemeenteambtenaren	13
Bijlage 2 – Vragenlijst gemeenteambtenaren	14

Achtergrond

Deze handreiking gaat specifiek in op de aanpak van paracommerciële alcoholverstrekkers, maar wie zijn dat nu? We onderscheiden 4 categorieën paracommerciële instellingen:

1. Recreatieve en educatieve instellingen (dans- en muziekscholen, speeltuinen en scholen)
2. Sportieve instellingen
3. Sociaal-culturele instellingen (jongerencentra, club- en buurthuizen)
4. Instellingen van levensbeschouwelijke of godsdienstige aard

Vanuit de Drank- en Horecawet wordt paracommercialisme als volgt omschreven:

“Een vanuit het oogpunt van ordelijk economisch verkeer ongewenste mededinging bij het verstrekken van alcoholhoudende drank door rechtspersonen, niet zijnde naamloze vennootschappen of besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, die zich richten op activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard.”

Een veelgebruikte definitie¹ is:

Een vorm van oneerlijke concurrentie door al dan niet op enigerlei wijze gesubsidieerde instellingen, die buiten hun doelstelling om, horecadiensten verlenen aan het publiek.

De aanpak van alcoholgebruik binnen paracommerciële instellingen is, zoals de definitie al doet vermoeden, veelal ingegeven vanuit het oogpunt van oneerlijke concurrentie. Het zijn vaak de lokale horecagelegenheden die een klacht indienen bij Bureau Eerlijke Mededinging. De klachten gaan over paracommerciële instellingen die tegen een gereduceerd tarief (i.v.m. verkregen subsidie en ontbreken loonkosten) horecadiensten aanbieden. Dit aspect staat echter in deze handreiking niet voorop.

In deze handreiking staat de alcoholmatiging binnen de paracommercie centraal. Bijvoorbeeld de zogenaamde derde helft na de voetbalwedstrijd of het jongerencentrum met een fikse drankomzet. Voor veel verenigingen zijn de kantineopbrengsten een belangrijke bron van inkomsten. Het belang van deze opbrengsten verschilt per vereniging, maar is er vooral bij buitensportverenigingen² en jongerencentra. Tegelijkertijd komen er bij deze sportieve en sociaal-culturele, maar ook recreatieve en educatieve instellingen veel jongeren als lid, vrijwilliger of bezoeker. Deze combinatie is op z'n minst zorgelijk. Naast het risico dat jongeren bij paracommerciële instellingen te jong zijn en/of te veel drinken, geven meerderjarigen met het drinken van alcohol, op dergelijke plaatsen waar veel jeugd is, het verkeerde voorbeeld.

Om zicht te krijgen op ervaringen, binnen de regio Hollands Midden, met beleid en maatregelen gericht op de paracommercie hebben we een vragenlijst verspreid onder de gemeenten in de regio. Daaruit kwam een wisselend beeld naar voren. Sommige gemeenten staan aan de start van het traject om te komen tot een alcoholmatigingsbeleid, anderen zijn bezig met de uitvoering van beleid en hebben daarbinnen ook specifieke maatregelen gericht op de paracommercie.

¹ Bedrijfschap Horeca en Catering

² *Een gele kaart voor sport* (SCP, 2007)

Het gaat dan met name om:

- Aanvullende regels op de Drank- en Horecaverunning over schenktijden, verhuur ruimte aan derden en verbod op sterke drank.
- Convenant paracommercie en gemeente.
- IVA cursussen aangeboden door gemeente.
- Alcoholbestuursreglement (wettelijke verplichting)

Ondanks de verschillen tussen de gemeenten, bleek er wel een brede behoefte aan een handreiking paracommercie met daarin aandacht voor communicatie, regelgeving, handhaving en sanctionering. Daarnaast is er behoefte aan goede voorbeelden uit andere gemeenten.

Begin bij de basis

Wij adviseren gemeenten om te starten met het maken van een alcoholmatigingsbeleid. Uit de handreiking Integraal alcoholbeleid³ blijkt dat alcoholpreventie het meest effectief is als interventies worden ingezet op meerdere fronten tegelijk en gedurende een langere tijd. Een alcoholmatigingsbeleid werkt bovendien beter als het niet alleen het gezondheidsbelang dient, maar ook de openbare orde en dus de veiligheid van burgers. Kortom, het is van belang om een integrale aanpak te verankeren in beleid.

Bestuurlijke durf

“Alcoholmatiging staat of valt met bestuurlijke durf!” Wij doen deze uitspraak, omdat bij het daadwerkelijk stappen zetten op het gebied van alcoholmatiging, er nogal wat gevraagd wordt van bestuurders. Het vraagt om de problemen onder ogen te durven zien en deze aan te willen pakken, het vraagt weerstand te bieden aan de tegengeluiden vanuit de horeca, paracommercie en inwoners en het vraagt om creatief na te denken over de kansen en mogelijkheden en hiernaar te handelen.

Communicatie

Initiatieven gericht op alcoholmatiging in het algemeen en gericht op alcoholmatiging binnen de paracommercie in het bijzonder roept veel discussie op. Enerzijds erkennen instellingen, leden en bezoekers het belang van alcoholmatiging. Anderzijds speelt het belang van de barinkomsten een rol. Binnen deze spagaat is het voor gemeenten een uitdaging draagvlak te creëren voor maatregelen gericht op alcoholmatiging, dit is een punt dat blijvend aandacht vraagt. Immers bestuursleden wisselen en vrijwilligers komen en gaan. Draagvlak voor een alcoholmatigingsbeleid is een belangrijke voorwaarde voor de acceptatie en het succes ervan. Om draagvlak te creëren is het nodig dat de gemeente:

- gevoel van betrokkenheid versterkt door het vroegtijdig betrekken van partijen, helder communiceert (ook over wat moeilijk is) en successen viert en deelt;
- raakvlakken toont, aansluiting zoekt bij bestaande activiteiten/initiatieven;
- inzichtelijk maakt wat het paracommerciële instellingen zelf oplevert.

³ Handleiding lokaal alcoholbeleid (VWA, 2007)

Iedere gemeente kent een eigen communicatiestijl, de ene gemeente stelt zich formeel op en zal paracommercie informeren over de regelgeving. De andere gemeente voert regelmatig overleg met paracommercie en zal hen meer betrekken bij het invoeren van regels. Eindpunt is alcoholmatiging bij paracommerciële alcoholverstrekkers. De route ernaar toe is aan gemeenten zelf om te bepalen.

Belangrijk wel is om bewust te zijn van de weerstand tegen maatregelen gericht op alcoholmatiging. Het is van belang draagvlak te creëren zodat instellingen zich niet alleen aan de regels houden, maar ook een stap verder gaan en zich actief gaan inzetten voor alcoholmatiging.

Regelgeving

De nieuwe Drank- en Horecawet biedt voor de gemeente nieuwe kansen om effectief met alcoholmatiging aan de slag te gaan. Specifiek op het gebied van paracommerciële alcoholverstrekkers dient de gemeente een verordening op te stellen waarin de volgende zaken geregeld moeten worden:

- De dagen en tijden waarop alcohol mag worden verstrekt. Dit zijn de zogenaamde schenktijden. Wij adviseren om drie richtlijnen te hanteren:
 1. Niet schenken voor een vaste tijd (bijvoorbeeld 15:00 uur).
 2. Niet schenken tijdens activiteiten voor jeugd onder de 16 jaar (bijvoorbeeld jeugdtoernooi).
 3. Maximale schenktijd rond de activiteit (bijvoorbeeld één uur voor en één uur na de wedstrijd of training).
- De verstrekking van alcohol bij in de inrichting te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen.
- De verstrekking van alcohol bij in de inrichting te houden bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn.

De wetgever beschrijft dat het is toegestaan rekening te houden met de aard van de paracommerciële rechtspersoon. Hiermee bedoelt de wetgever dat bijvoorbeeld aan studentenverenigingen andere regels mogen worden opgelegd dan aan buurthuizen of sportverenigingen. De gemeente kan hiermee recht doen aan de verschillen tussen paracommerciële instellingen. Overtreding van de gemeentelijke regels rond paracommercialisme wordt bestuurlijk beboetbaar.

Een aantal zaken met betrekking tot een verantwoorde verstrekking van alcohol blijft van kracht, zoals:

1. Er dient nog altijd een huishoudelijk reglement te worden opgesteld.
2. Ten tijde van het verstrekken van alcoholhoudende drank is ten minste één barvrijwilliger aanwezig die een voorlichtingsinstructie heeft gekregen.
3. De minimale leeftijd van een barvrijwilliger is 16 jaar.

4. Er moet een register worden bijgehouden met de persoonsgegevens van degenen die een voorlichtingsinstructie hebben gekregen. (Een kopie van) dit register moet op locatie aanwezig zijn.

Wijzigingen voor wat betreft voornoemd aspect zijn:

- In het reglement hoeven de schenktijden niet meer te worden opgenomen. Ook hoeven deze niet meer duidelijk zichtbaar in de kantine te worden aangegeven. Het mag natuurlijk wel.
- Er hoeven nog maar ten minste twee leidinggevenden bij een paracommerciële rechtspersoon te zijn. Deze moeten wel aan *alle* eisen van artikel 8 van de Drank- en Horecawet voldoen.
- Een bestuurslid kan nu tevens leidinggevende zijn.

Voor de juridische uitwerking van de mogelijkheden en verplichtingen op grond van de nieuwe Drank- en Horecawet, verwijzen wij naar de handreiking van de werkgroep regelgeving.

Handhaving en sanctionering

Regelgeving en handhaving hebben een sterke relatie met elkaar. Immers: het heeft geen zin om regels te stellen als je daar vervolgens niet op handhaaft.

In de nieuwe Drank- en Horecawet wordt de burgemeester aangewezen als het bevoegd gezag. Hij krijgt ook meer instrumenten in handen om handhaving effectief in te zetten. Voorbeelden van deze nieuwe instrumenten zijn schorsen van de vergunning voor de verkoop van alcohol in supermarkten en bestuurlijke boete bij overtreding van de vergunning.

Wij adviseren gemeenten om stevig in te zetten op handhaving. Deze urgente oproep baseren we op diverse onderzoeken waarbij naleving van regels werd getest door middel van mystery shoppers. Keer op keer blijkt dat verstrekkers van alcohol, zowel commercieel als paracommercieel, zich slecht houden aan de geldende regels. In 2011 heeft de gemeente Hillegom een onderzoek uitgevoerd bij cafetaria's, supermarkten en slijterijen. Uit dit onderzoek bleek dat 70% van de ondernemers alcohol verkoopt aan minderjarigen. Ook bij paracommerciële instellingen komen vergelijkbare cijfers naar voren⁴.

Het vergroten van de pakkans is een effectief middel om gedrag te veranderen. Nu de gemeente de handhaving van de Drank- en Horecawet heeft toegewezen gekregen, kunnen wij ook daadwerkelijk aan de slag met het vergroten van de pakkans. Tegelijkertijd komen er beperkte middelen mee om deze handhaving ook daadwerkelijk vorm te geven voor een individuele gemeente. Wij adviseren gemeenten dan ook om het regionaal organiseren van de handhaving te onderzoeken. Welke schaalgrootte is afhankelijk van de wensen van de gemeente. Het idee is dat een x aantal handhavers voor de gehele regio werkt en een vastgesteld aantal controles per jaar per gemeente uitvoert. Daarbij zouden gemeenten in overleg met de handhavers lokale prioriteiten moeten kunnen leggen en rapportages van de handhavers terug moeten krijgen.

⁴ *Drank kopen kent geen leeftijd* (Gosselt et al. 2006)

Samenwerken op handhaving heeft, naast het financiële voordeel, nog een ander voordeel. Verenigingen (en ondernemers) kennen hun gemeentelijke handhavers op een gegeven moment. Handhaving wordt op dat moment minder effectief. Wanneer gemeenten samenwerken, kunnen de handhavers afgewisseld worden, waardoor deze factor minder een rol speelt.

Binnen de handreiking handhaving wordt het mogelijk regionaal organiseren van handhaving, organisatorisch en financieel, verder uitgewerkt.

Bij handhaving horen ook sancties, de volgende stappen kunnen als leidraad fungeren en worden binnen de handreiking handhaving verder uitgewerkt.

Stappen in sanctionering bij geconstateerde overtreding regels:

Incidentele overtreding	Bij niet naleving waarschuwing en hercontrole	
Structurele overtreding	Bij herhaalde niet naleving sanctie en hercontrole	Bij nogmaals herhaalde niet naleving zwaardere sanctie
Ernstige overtreding	Bij ernstige overtreding volgt direct sanctie en hercontrole	Bij herhaalde niet naleving zwaardere sanctie

Sancties:

1. Waarschuwing + wijzen op ondersteuning bij invoering regels, herstelperiode.
2. Eerste sanctie; bestuurlijke boete.
3. Tweede sanctie; tijdelijk intrekken drankvergunning.
4. Derde sanctie; definitief intrekken drankvergunning.

Naast handhaving en sanctionering beschikt de gemeente vaak ook over andere sturingsmechanismen. Gemeenten hebben in veel gevallen een financiële relatie met paracommerciële instellingen. Van deze relatie kan gebruik worden gemaakt door eisen te stellen aan het alcoholbeleid van de betreffende organisatie bij de financiering van de organisatie.

Adviezen aan gemeenten

In deze handreiking hebben we diverse adviezen geformuleerd die we voor de helderheid hieronder voor u op een rij zetten:

1. Wij adviseren gemeenten om te starten met het maken van een alcoholmatigingsbeleid. Uit de handreiking Integraal alcoholbeleid⁵, blijkt dat alcoholpreventie het meest effectief is als interventies worden ingezet op meerdere fronten tegelijk en gedurende een langere tijd. Alcoholmatigingsbeleid werkt bovendien beter als het niet alleen het gezondheidsbelang dient,

⁵ Handleiding lokaal alcoholbeleid (VWA, 2007)

maar ook de openbare orde en dus de veiligheid van burgers. Kortom, het is van belang om een integrale aanpak te verankeren in beleid.

2. Wij adviseren gemeenten om binnen een verordening op het gebied van paracommerciële alcoholverstrekkers bij vaststelling van schenktijden, de volgende richtlijnen te hanteren:
 - Niet schenken voor een vaste tijd (bijvoorbeeld 15:00 uur).
 - Niet schenken tijdens activiteiten voor jeugd onder de 16 jaar (bijvoorbeeld jeugdtoernooi).
 - Maximale schenktijd rond de activiteit (bijvoorbeeld één uur voor en één uur na de wedstrijd of training).
3. Wij adviseren gemeenten om draagvlak te creëren bij paracommercie ten behoeve van maatregelen gericht op alcoholmatiging zodat instellingen zich niet alleen aan de regels houden, maar ook een stap verder gaan en zich actief gaan inzetten voor alcoholmatiging.
4. Wij adviseren gemeenten om stevig in te zetten op handhaving. Het vergroten van de pakkans is een effectief middel om gedrag te veranderen.
5. Wij adviseren gemeenten om het regionaal organiseren van de handhaving te onderzoeken. Nu de gemeente de handhaving van de Drank- en Horecawet heeft toegewezen gekregen, kunnen wij ook daadwerkelijk aan de slag met het vergroten van de pakkans. Tegelijkertijd komen er beperkte middelen mee om deze handhaving ook daadwerkelijk vorm te geven voor een individuele gemeente.

Relatie met andere deelprojecten

Zoals aangegeven onder de paragrafen regelgeving en handhaving en sanctionering, worden deze verder uitgewerkt in de handreikingen regelgeving en handhaving. Daarnaast is er nog een relatie met het deelproject aanpak evenementen. Veel paracommerciële instellingen organiseren jaarlijks of incidenteel evenementen als extra inkomstenbron. Soms is de opbrengst bedoeld voor een specifiek doel, zoals een jeugdkamp, verbetering accommodatie of materialen. In andere gevallen zijn de opbrengsten van een evenement een welkome aanvulling op de verenigingskas. Binnen de handreiking evenementen zal hier ook aandacht aan besteed worden.

Financiële aspecten

De kosten voor maatregelen gericht op de paracommercie bestaan voornamelijk uit uren van de gemeente. De kosten voor de handhaving worden uitgewerkt in de handreiking handhaving. Daarnaast zijn er eventuele kosten voor specifieke initiatieven die gemeenten kunnen inzetten (good practices).

Good practices

Hieronder beschrijven we kort een aantal mogelijke werkwijzen, modellen en projecten zoals die door gemeenten binnen en buiten de regio Hollands Midden worden toegepast. Voor meer informatie en/of stukken zijn de vermelde websites te raadplegen. Dit is geen uitputtende lijst.

Een aantal van de genoemde maatregelen en initiatieven zijn relatief eenvoudig te realiseren. Te denken valt bijvoorbeeld aan het beschikbaar stellen van kraanwater op de tafels in sportkantines en het relatief goedkoper aanbieden van fris ten opzichte van alcohol.

Nota en beleidsregels Paracommercie gemeente Leiden

De gemeente Leiden heeft een gedifferentieerde aanpak en handhavingstraject vastgesteld waarbij voor elke categorie specifieke voorschriften en uitzonderingssituaties beschreven worden.

Meer informatie: www.leiden.nl/gemeente

Verbeterplan naleving sportkantines

In de regio Eindhoven is vanuit het project 'Laat je niet flessen' een verbeterplan voor sportkantines opgesteld. Onderwerpen als schenktijden, trainen personeel, prijsacties, afzien van sterke drank en communicatie komen aan de orde.

Meer informatie: www.ljnf.nl

Convenant met (sport)verenigingen

Diverse gemeenten, waaronder de gemeente Teylingen, hebben een convenant afgesloten met verenigingen over naleving van de regels en inzet voor alcoholmatiging. Er zijn ook gemeenten die hieraan een waarderingssubsidie koppelen.

Meer informatie: www.sportrecht.nl en via de gemeente Teylingen

Keurmerk Frisse Sportclubs

In Den Haag werkte de gemeente samen met sportservice Zuid Holland en Context aan een campagne gericht op sportclubs. Sportclubs werden gestimuleerd een keurmerk te verdienen en ondersteund met model reglementen, nieuwsbrieven, een kennisspel (Frisse Dartbord) en gadgets.

Meer informatie: www.denhaag.nl/frisse-blik-op-alcohol.htm

Beleid, Alcohol en Sport

Novadic-Kentron ontwikkelde het BAS-project, een compleet begeleidingstraject voor sportclubs op alcoholbeleid. Het omvat 5 pijlers: draagvlak creëren bij leden, opstellen alcoholbeleid (bestuursreglement), IVA instructie voor barvrijwilligers, thema-avond Sport en Alcohol voor leden en ouderavond.

Meer informatie: www.ljnf.nl

Toolkit drinken is geen sport

De toolkit van NOC*NSF bevat praktische handreikingen voor verenigingen om de handhaving van leeftijdsgrenzen te verbeteren en bestaat uit voorlichtingsmateriaal, flyers, stickers, poster en een achtergrondartikel voor het clubblad.

Meer informatie: www.nosnsf.nl

Model bestuursreglement Alcohol in Sportkantines

Ook van NOC*NSF, standaard model dat ingevuld wordt door de vereniging. Kan met wat aanpassingen ook gebruikt worden voor andere paracommerciële instellingen.

Meer informatie: www.nosnsf.nl

Artikelen voor clubbladen

Er zijn diverse artikelen die, eventueel met wat kleine aanpassingen, zo gebruikt kunnen worden in clubbladen van (sport)verenigingen.

Meer informatie: www.alcoholinfo.nl

EHBDu

Eerste Hulp Bij Drank en Drugsincidenten in het uitgaanscircuit is een training voor professionals en vrijwilligers in het uitgaanscircuit. De training is gericht op het herkennen van gezondheidsverstoringen, de rol van alcohol en drugs daarbij en mogelijke acties en hulpmaatregelen die ondernomen kunnen worden. De cursus kent verschillende varianten voor vrijwilligers, horecapersoneel en veiligheidsmedewerkers.

Meer informatie: www.brijder.nl

Mysteryshop

Gemeente Hillegom heeft mysteryshoppers ingezet om te onderzoeken of instanties die alcohol verkopen zich aan de regels houden voor het verstrekken van alcohol aan minderjarigen. 70% van de ondernemers bleek zich niet aan de regels te houden. De gemeente biedt de ondernemers een cursus aan om het personeel te scholen. Vervolgens worden wederom mysteryshop-acties gehouden. Ondernemers die vervolgens drie maal achtereen een goed resultaat halen, krijgen een keurmerk van de gemeente.

Meer informatie: m.pippel@hillegom.nl

Bijlage 1 – Resultaten vragenlijst gemeenteambtenaren

Via de ambtelijke overleggen zorg en welzijn is de vragenlijst verspreid onder 25 gemeenten, hiervan zijn 18 vragenlijsten ingevuld geretourneerd.

Uit de resultaten blijkt dat er een aantal gemeenten is met een alcoholmatigingsbeleid met ook maatregelen gericht op de paracommercie. Het gaat dan concreet om voorschriften die verbonden zijn aan de Drank- en Horecaverunning over schenktijden en verhuur van ruimte aan derden. Er zijn ook IVA cursussen en cursussen sociale hygiëne georganiseerd op kosten van de gemeente. Andere gemeenten zitten nog in de startfase en werken aan een overeenkomst met paracommercie. Weer anderen hebben wel een alcoholmatigingsbeleid maar daarbinnen geen specifieke maatregelen gericht op paracommercie. Ten slotte zijn er nog de gemeenten die geen (apart) alcoholmatigingsbeleid hebben.

De knelpunten en daaruit voortvloeiende behoeften van de gemeenten liggen met name op het terrein van toezicht en handhaving en draagvlak bij de paracommercie. Concreet zijn de volgende vragen naar voren gekomen:

- Controle op Drank- en Horecaverunning (inclusief voorschriften) door VWA. Welke sancties kan de gemeente opleggen bij het niet naleven van de vergunning?
- Bij verhuur van ruimte aan derden heeft de gemeente geen mogelijkheden om op te treden bij anders dan om niet alcohol schenken. Welke mogelijkheden zijn er?
- Als de nieuwe DHW in werking treedt: kunnen we handhavers opleiden en inzetten in regionaal verband zodat de kans op herkenning kleiner wordt? Daarbij moeten ook middelen vrijgemaakt worden om gemeentelijk toezicht en de handhavingfunctie in te vullen.
- Welke maatregelen zijn er die mede gericht zijn op de eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen bij alcoholverschaffing in paracommerciële instellingen?
- Zo mogelijk regiobrede aanpak zodat er geen verschillen zijn tussen de gemeenten, en verenigingen scheef naar elkaar kijken. Behoeft aan duidelijke richtlijnen.
- Barkomkomsten zijn een belangrijke inkomstenbron. Hierdoor is er vaak weerstand tegen alcoholmaatregelen, hoe kan deze weerstand worden weggenomen?
- Hoe kun je ervoor zorg dragen dat maatregelen worden ingebed in de verenigingen, zodat ze ook bij bestuurswisselingen overeind blijven?
- Wat is de rol van de gemeente bij de aanpak alcoholgebruik paracommerciële alcoholverstrekkers?

Er is over het algemeen behoefte aan goede voorbeelden, zowel algemeen over mogelijke maatregelen als specifiek ervaringen elders met bepaalde maatregelen.

6. Waar heeft u nog **behoefte aan**, als het gaat om aanpak alcoholgebruik paracommerciële alcoholverstrekkers?
7. Ruimte voor vragen en opmerkingen: